

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 18

Rivne - 2026

ISSN 2522-1590 (Online)
ISSN 2522-1582 (Print)

Випуск XVIII

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ**
м. Рівне – 2026

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State University of the Humanities
Department of wind and percussion instruments of RSHU**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 18

**Rivne
2026**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра духових та ударних інструментів**

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

До 85-річчя Рівненського державного гуманітарного університету

Збірник наукових праць

Випуск 18

Рівне - 2026

УДК 780.8:780.64

I-90

*Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету.
Протокол № 5 від 18 травня 2026 р.*

I-90 Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя : зб. наук. пр. Вип. 18 / упоряд.: С. Д. Цюлюпа ; ред. кол.: С. Д. Цюлюпа, Я. В. Сверлюк, О. П. Палаженко та ін. – Рівне : НУВГП, 2026. – 157 с.

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на духових інструментах.

Збірник наукових праць РДГУ «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя» зареєстровано Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, рішення від 25.01.2024 № 183. Ідентифікатор медіа R30-02251.

Збірник наукових праць РДГУ «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя» індексується міжнародними наукометричними базами даних Google Scholar та Academic Resource Index Research Bib.

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print).

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Цюлюпа Степан Данилович**, кандидат педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Сверлюк Ярослав Васильович**, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету музичного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Палаженко Олег Петрович**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редколегії:

Карп'як А.Я., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка;

Lato Piotr (Лято Пьотр), доктор габлітований, професор, проректор з наукової та творчої роботи Академії музики у Кракові імені Кшиштофа Пендерецького (Республіка Польща);

Качмарчик В.П., доктор мистецтвознавства, професор кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України;

Славінська Рада, доктор мистецтвознавства, професор Академії музичного, танцювального та образотворчого мистецтва в Пловдиві (Республіка Болгарія);

Круль П.Ф., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри виконавського мистецтва Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Громченко В.В., доктор мистецтвознавства, професор, проректор з наукової, творчої та міжнародної діяльності Дніпровської академії музики;

Вовк Р.А., кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України;

Буркацький З.П., кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Овчар О.П., кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри оркестрових духових та ударних інструментів Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського;

Слупський В.В., кандидат мистецтвознавства, професор кафедри мідних духових та ударних інструментів Національної музичної академії України;

Цюлюпа Н.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інструментального виконавства Рівненського державного гуманітарного університету;

Закопець Л.М., кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, директор Львівського державного музичного ліцею імені Соломії Крушельницької.

Упорядник: професор Цюлюпа С. Д.

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2026

© Національний університет водного господарства та природовикористання, 2026

З М І С Т

Історія та теорія музичного мистецтва

Вовк Р.А. Ювіляри НМАУ – корифеї духового мистецтва України!.....	5
Кушнір А.Я., Пухляк М.Є. Міжнародний фестиваль «Kyiv Flute Days» (Київські флейтові дні) в українському і світовому соціокультурному просторі.....	17
Цюлюпа С.Д. Відділ духових та ударних інструментів Бурштинської ДМШ в музичній культурі Прикарпаття.....	23
Мельник О.Ю. Величний поступ військових духових оркестрів України: історія, функціонування та сучасні трансформації.....	37
Подольчук В.В., Цюлюпа Н.Л. Творчі здобутки Володимира Гриця в контексті діяльності Тернопільського муніципального духового оркестру «Воля».....	44
Гнатишен І.С. Циклова комісія духових та ударних інструментів Кам'янець-Подільського фахового коледжу культури і мистецтв у системі музичної освіти Поділля.....	49
Лисий Р.О. Традиції та сучасні тенденції розвитку духових оркестрів Хмельниччини.....	54
Димченко С.С., Димченко К.С., Печерська І.О. Еволюція ролі ударних інструментів у музичному мистецтві ХХ століття.....	59

Педагогіка та методика духового виконавства

Бондарчук В.І. Засоби виконавської виразності гри на хроматичній валторні: педагогічний та виконавський аспекти.....	66
Вар'янюк О.І. Арії для труби в ораторіях Г.Ф. Генделя. Технічні та стилістичні труднощі.....	75
Андрусенко С.Л. Кларнетове виконання романтизму ХІХ століття та його роль у розвитку кларнетової музики.....	81
Ткачук В.В. Оркестрове виконавство як чинник професійного розвитку студента – інструменталіста.....	86
Концевич О.Ю. Новостворені тренажери-аналізатори виконавського видиху для виконавців на духових інструментах.....	91
Дондаков Ю.М. Камерний ансамбль у процесі формування молодого музиканта: мій досвід.....	96
Кашперський В.П. Основні етапи підготовки трубача до конкурсного виступу: психологічні та методологічні аспекти.....	101
Терлецький М.М., Палащенко О.П. Музична пам'ять музиканта-духовика та шляхи її вдосконалення.....	106
Закопеч М.Л. Розвиток музично-слухової уваги у структурі професійної підготовки музиканта-духовика.....	112
Малоголовець О.Ю. Інноваційні технології формування музичних здібностей музиканта-ударника.....	118
Пастушок Т.В. Особливості діяльності диригента дитячого оркестрового колективу в умовах сучасності.....	122
Сиротюк Д.М., Петришин Д.М., Ворончак І.І. Роль і функції керівника ансамблевого колективу в музично-педагогічному процесі.....	127
Филипчук М.С. Специфіка навчання здобувачів вищої освіти в естрадному оркестрі на кафедрі естрадного та вокально-хорового мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету.....	132

Сивохіп С.В., Саморук В. Макух Д.Є. Інструментально-виконавська підготовка вчителів музичного мистецтва: зміст і шляхи реалізації.....	136
Дупіряк П.О. Педагогічні умови розвитку технічної майстерності учнів у класі труби	142
Презентація сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань духовиками України та зарубіжжя (2014–2026 роки)	146

УДК [780.8:780.62/.64]:37.018.54:78(477.8)

Цюлюпа Степан Данилович

*кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри духових та ударних інструментів
факультету музичного мистецтва
Рівненського державного гуманітарного університету,
заслужений діяч мистецтв України, м. Рівне*
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1555-0836>

ВІДДІЛ ДУХОВИХ ТА УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ БУРШТИНСЬКОЇ ДМШ В МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ ПРИКАРПАТТЯ (до 60-річчя заснування Бурштинської ДМШ)

Анотація. У статті висвітлено історію становлення та розвитку відділу духових та ударних інструментів Бурштинської дитячої музичної школи у контексті музичної культури Прикарпаття. Розкрито основні етапи формування педагогічного колективу, особливості його науково-методичної та творчої діяльності. Окрему увагу приділено внеску викладачів у розвиток духової виконавської школи регіону, їх концертно-виконавській і просвітницькій роботі. Охарактеризовано здобутки найкращих випускників відділу, які продовжили професійне навчання та активно долучилися до музичного життя України. Стаття підкреслює значення діяльності відділу як важливого осередку збереження та розвитку традицій духової музики Прикарпаття.

Ключові слова: Бурштинська дитяча музична школа, відділ духових та ударних інструментів, Прикарпаття, музична освіта, духова музика, педагогічна діяльність, виконавська школа, випускники, музична культура.

Abstract. The article highlights the history of the formation and development of the wind and percussion department of the Burshtyn Children's Music School within the musical culture of the Prykarpattia region. It outlines the main stages of the teaching staff's development, as well as the specific features of their scholarly, methodological, and creative activities. Special attention is given to the contribution of the teachers to the development of the regional wind performance school, their concert-performing and educational work. The achievements of the best graduates of the department, who continued their professional studies and actively participate in the musical life of Ukraine, are also characterized. The article emphasizes the importance of the department as a significant center for preserving and developing the traditions of wind music in Prykarpattia.

Keywords: Burshtyn Children's Music School, wind and percussion department, Prykarpattia, music education, wind music, pedagogical activity, performance school, graduates, musical culture.

Актуальність дослідження. У сучасному освітньо-культурному просторі України особливої ваги набуває вивчення діяльності регіональних мистецьких закладів як важливих осередків збереження та розвитку національних музичних традицій. Бурштинська дитяча музична школа, зокрема її відділ духових та ударних інструментів, відіграє значну роль у формуванні виконавської культури Прикарпаття, підготовці юних музикантів і популяризації жанру духової музики.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю узагальнення історичного шляху розвитку відділу, осмислення внеску педагогічного колективу в навчально-виховний і творчий процес, а також висвітлення досягнень найкращих випускників. Дослідження цієї проблематики дає змогу не лише зберегти педагогічний досвід попередніх поколінь, а й окреслити перспективи подальшого розвитку духової виконавської школи в регіоні.

Метою статті є комплексне висвітлення історії становлення та розвитку відділу духових та ударних інструментів Бурштинської дитячої музичної школи у контексті музичної культури Прикарпаття, аналіз його педагогічної, науково-методичної та творчої діяльності, а також

узагальнення здобутків викладачів і найкращих випускників як важливої складової розвитку регіональної виконавської школи духової музики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній українській науковій літературі питання розвитку музичної освіти та функціонування регіональних мистецьких закладів розглядаються в контексті становлення виконавських традицій і педагогічних шкіл. Дослідники акцентують увагу на історико-культурних процесах розвитку музичних навчальних закладів Західної України та ролі педагогів у формуванні професійної музичної освіти.

Водночас діяльність дитячих музичних шкіл і, зокрема, відділу духових та ударних інструментів Бурштинської ДМШ висвітлена фрагментарно, що зумовлює потребу подальшого комплексного вивчення їх історії, педагогічного досвіду та творчих здобутків.

Виклад основного матеріалу. Місто Бурштин належить до давніх поселень Галичини, історичний розвиток якого відображає основні соціокультурні процеси регіону. Археологічні матеріали засвідчують існування людських поселень на цій території ще з давніх часів, що свідчить про тривалу безперервність освоєння місцевості. Перша документальна згадка про населений пункт датується 1436 роком, коли він фігурував під назвою Нове Село. У другій половині XVI століття утверджується сучасна назва – Бурштин, яка поступово закріплюється в офіційних джерелах. Упродовж XVI–XVIII століть місто перебувало у складі Речі Посполитої та розвивалося як ремісничо-торговельний осередок, а після першого поділу Польщі 1772 року увійшло до складу Австрійської імперії, що сприяло змінам адміністративного устрою та модернізації соціально-економічного життя.

У XIX столітті в Бурштині активізуються освітні й культурні процеси: відкривається народна школа, розвивається транспортна інфраструктура, поживляється громадське життя. Події Першої світової війни спричинили значні руйнування міста та негативно вплинули на його культурне середовище. У міжвоєнний період Бурштин перебував у складі Польщі, а з 1939 року увійшов до складу Української РСР. Друга світова війна стала черговим випробуванням для міста, пов'язаним із окупаційним режимом і людськими втратами, однак у повоєнні роки Бурштин поступово відновлював свій економічний і культурний потенціал.

Новий етап розвитку міста розпочався у 1960-х роках у зв'язку з будівництвом Бурштинської ТЕС, що зумовило стрімке зростання населення, формування нових житлових масивів та розвиток соціальної інфраструктури. Саме в цей період були створені передумови для активного розвитку освітньо-культурної сфери, зокрема системи мистецької освіти. У подальшому Бурштин набуває значення важливого індустріального й культурного осередку регіону.

У цьому контексті відкриття у 1965 році Бурштинської дитячої музичної школи стало закономірним результатом історичного розвитку міста та зростання суспільної потреби у професійній мистецькій освіті. Історія закладу розпочалася 9 серпня 1965 року, коли при Бурштинському будинку культури було відкрито філію Рогатинської дитячої музичної школи. На той час у ній навчалося лише 20 учнів під керівництвом двох викладачів. Згодом заклад став самостійною мистецькою установою та переїхав у нове приміщення на вулиці Енергетиків, 15, обладнане навчальними класами з сучасними музичними інструментами та концертною залом.

*Перший випуск відділу духових та ударних інструментів по класу труби:
Іваан Наритник, Михайло Хованець, Юрій Кобель, Леонід Вінніков*

Першим директором Бурштинської музичної школи був Зобків Іван Костянтинович, згодом на цій посаді працювали Михайло Михайлович Цапар, Петро Григорович Смалійчук, а нині керівником цього славного мистецького закладу є Оксана Романівна Лісовська.

Відділ духових та ударних інструментів розпочав свою навчально-творчу діяльність в 1968 році.

Бачинський Петро Остапович – перший викладач класу труби, керівник дитячого духового оркестру та засновник відділу духових та ударних інструментів в Бурштинській дитячій музичній школі.

*Бачинський Петро Остапович,
1973 р.*

Спогади випускника школи Михайла Хованця про навчання у класі Петра Остаповича Бачинського дають змогу простежити методичні засади початкової підготовки учнів-духовиків. У своїх спогадах він особливо наголошував на значній увазі викладача до формування виконавського дихання та постановки звуку ще до безпосереднього опанування інструмента. За словами М. Хованця, перші заняття були присвячені насамперед розвитку правильного вдиху й видиху, умінню керувати диханням і знаходити внутрішню опору звуку. Лише згодом учневі дозволили перейти до практичного видобування звуків на корнеті, який, на відміну від труби, вирізняється м'якішим і теплішим тембром.

Михайло Хованець згадував, що перший період навчання вимагав значної наполегливості та терпіння, оскільки кожен звук потребував тривалої роботи для досягнення чистого інтонування. Уже в другій чверті навчання розпочалося опанування гам, інтервалів та етюдів, а важливим етапом стало вивчення першої п'єси – «Наспіву» Г. Гембера у супроводі фортепіано. Особливо

показовим є спогад про перший академічний концерт, під час якого через хвилювання Михайло виконав твір на чисту кварту вище, однак зміг завершити його до кінця. У подальшому М. Хованець перейшов від гри на корнеті до труби, яка згодом стала його основним інструментом.

Бачинський Петро Остапович проводить урок з учнем 2-го класу Михайлом Хованцем, ДМШ м. Бурштин, березень 1969 р.

Зі спогадів автора статті відомо, що Петро Бачинський провадив активну творчу та просвітницьку діяльність на теренах Галичини. На початку 1970-х років він організував дитячий духовий оркестр на базі восьмирічної школи села Дем'янів. Важливу підтримку у створенні колективу надав голова колгоспу «Авангард» пан Краєвський, за сприяння якого для школи було придбано комплект духових інструментів.

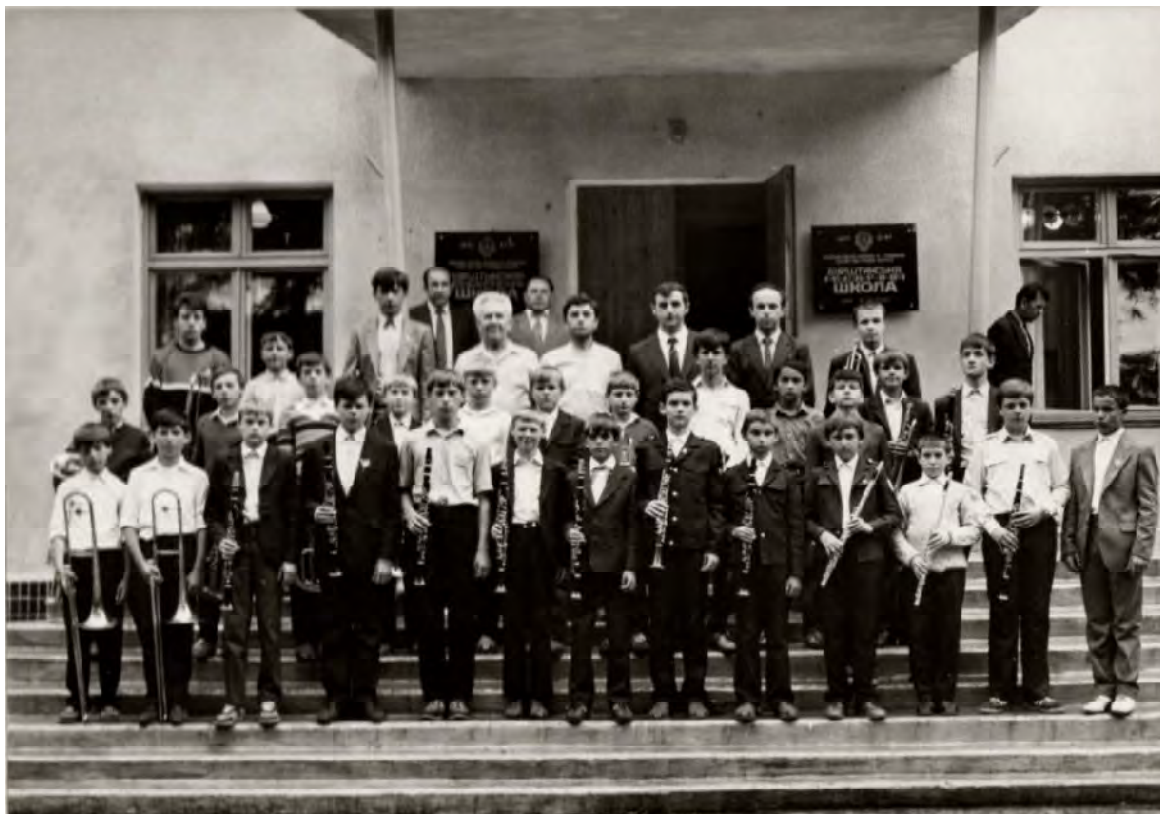
Для проведення індивідуальних і групових занять Петро Остапович залучав викладачів Бурштинської музичної школи, що дало змогу за короткий час значно розширити репертуар оркестру та підвищити рівень виконавської підготовки учасників оркестру. Уже через рік колектив брав участь в урочистостях, присвячених завершенню жнив. Показово, що значна частина учасників оркестру – Іван Римарчук, Петро Федунків, Степан Цюлюпа, Петро Кутинський, Іван Шалата, Іван Наритник, Любомир Федунків, Михайло Наритник, Володимир Олексин та інші – у подальшому продовжили навчання в Бурштинській музичній школі та здобули фахову освіту в училищах, інститутах культури й консерваторіях.

Федорів Роман Іванович

Федорів Роман Іванович – кларнетист, один із провідних представників традицій відділу духових та ударних інструментів Бурштинської дитячої музичної школи.

Народився 22 січня 1948 року в с. Братківці Тисменицького району Станіславської (нині Івано-Франківської) області. Професійну музичну освіту здобував у класі Івана Грідунова – викладача Івано-Франківського музичного училища імені Дениса Січинського. Після завершення навчання в училищі працював керівником оркестру народних інструментів Гуцульського ансамблю пісні і танцю. З 1972 року Р. І. Федорів розпочав педагогічну діяльність у Бурштинській дитячій музичній школі, де викладав класи кларнета і флейти, а згодом очолив відділ духових та ударних інструментів.

*Викладачі та учні відділу духових та ударних інструментів Бурштинської ДМШ,
зав. відділу Р.І. Федорів, керівник оркестру М.М. Буриченко*

Федорів Р. І. поряд з педагогічною діяльністю реалізовував свій творчий потенціал як керівник оркестру народних інструментів Палацу культури «Прометей» та навчався на заочному відділенні Львівської державної консерваторії імені М. В. Лисенка. Його професійна діяльність поєднувала в собі виконавську, педагогічну та композиторську складові: Р. І. Федорів є автором пісень про Україну, рідний край і Бурштин, а також виховав значну кількість фахівців у жанрі духової музики.

Як зазначає заслужений діяч мистецтв України, нині директор Івано-Франківського фахового музичного коледжу імені Дениса Січинського. Петро Михайлович Гундер, «Роману Івановичу завжди були притаманні поетичний і творчий пошук, уміле поєднання ефективних форм і методів навчання, дисциплінованість, порядність, людяність, чесність та професійне ставлення до роботи».

Зі спогадів випускника школи Степана Цюлюпи «У класі Романа Івановича Федоріва завжди панувала доброзичлива та творча атмосфера, інтелігентність викладача, його уважне й батьківське ставлення до вихованців сприяли формуванню довірливих педагогічних взаємин. Особливе місце в навчальному процесі займали уроки спеціального інструмента, під час яких викладач не лише пояснював навчальний матеріал, а й особисто демонстрував виконання програмних творів оркестрового класу та спеціального інструменту. Значну увагу приділяли опрацюванню українських народних мелодій, які виконувалися в дуеті «викладач – учень». Така форма роботи мала виразний мотиваційний ефект і сприяла розширенню виконавського репертуару, що згодом набуло практичного значення у професійній діяльності його учнів. Навчання в Бурштинській ДМШ вирізнялося різноплановістю: учні брали участь у роботі учнівського духового оркестру під керівництвом Петра Остаповича Бачинського, виконували репертуар підвищеної складності в межах творчих проєктів, долучалися до хорового колективу під керівництвом директора школи Івана Костянтиновича Зобківа, а також брали участь у духових оркестрах м. Бурштина та с. Дем'янова під час святкових заходів і урочистостей».

Роман Іванович Федорів був одружений (дружина — Ольга), виховував двох синів — Богдана та Любомира, які також навчалися в музичній школі. У 1993 році він завершив

педагогічну діяльність у Бурштинській ДМШ та виїхав із сім'єю на постійне місце проживання до Канади, де й завершив свій життєвий шлях.

В різні роки на відділі духових та ударних інструментів Бурштинської дитячої музичної школи працювали викладачі: Ігор Капець – клас кларнета та саксофона; Микола Терлецький – клас тромбона і баритона; Микола Буриченко – клас тромбона; Володимир Ріжняк – клас кларнета; Андрій Олійник – клас туби; Олександр Корнієнко, Степан Сватик – клас труби.

Нині на відділі духових та ударних інструментів Бурштинської дитячої музичної школи працюють Олег Пилипович Куйбіда – клас труби, випускник кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету та Василь Ярославович Кузів – клас туби, кларнета, саксофона та інш.

Ансамбль трубачів Бурштинської ДМШ, керівник Олег Куйбіда

Кузів Василь Ярославович – диригент, педагог, громадський діяч, художній керівник та диригент Бурштинського муніципального естрадно – духового оркестру. Народився 20 вересня 1967 року в с. Озеряни Галицького району Івано-Франківської області. Початкову музичну освіту здобув у Бурштинській ДМШ, клас туби Андрія Олійника. З 1983 до 1987 року навчався на відділі духових та ударних інструментів Івано – Франківського музичного училища імені Дениса Січинського, клас туби Черкавського Станіслава Івановича. Будучи ще студентом музичного училища Василь Ярославович розпочинає свою педагогічну діяльність в рідній музичній школі на посаді викладача та керівника дитячого духового оркестру, а згодом на посаді завідувача відділом. За роки праці в ДМШ м. Бурштина виховав цілу плеяду добре підготовлених музикантів, які здобули вищу освіту в музичних училищах та консерваторіях. Гордістю класу Василя Ярославовича є його випускники: Станіслав Борисов – гобой, студент кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету та Державної музичної академії м. Острава, Чехія; Володимир Козловський – тромбон, студент Львівської музичної академії імені М.В. Лисенка; Віктор Пунько – саксофон, студент Національної музичної академії України м. Київ та багато інш. Дитячий духовий оркестр музичної школи під орудою В.Я. Кузіва є активним учасником обласних та всеукраїнських конкурсів і фестивалів духової музики. Педагогічну роботу в Бурштинській ДМШ Василь Ярославович успішно поєднує з творчою діяльністю як художній

керівник та диригент Бурштинського муніципального естрадно – духового оркестру. Честь і шана Андрієшину Василю Михайловичу – меру міста Бурштина, за фінансову підтримку творчої діяльності одного з найкращих муніципальних оркестрів Прикарпаття.

*Бурштинський муніципальний естрадно – духовий оркестр
Художній керівник та диригент Василь Ярославович Кузів*

Випускники відділу духових та ударних інструментів Бурштинської ДМШ, які досягли значних успіхів в жанрі духової музики, науковій і педагогічній діяльності та композиторській творчості:

Хованець Михайло Іванович – військовий диригент, підполковник у відставці, викладач диригування військово-диригентської кафедри національної Академії сухопутних військ імені гетьмана П. Сагайдачного, а також викладач-методист, спеціаліст вищої категорії Львівського фахового музичного коледжу імені С. Людкевича. Композитор, автор 4 стройових маршів для духового оркестру, автор 5 наукових праць з музикознавства та історії української військової музики, інструментував і зробив аранжування понад 50 музичних творів та створив 40 клавирів для фортепіано в 4 руки музичних творів українських та зарубіжних композиторів.

Першу музичну освіту Михайло Хованець здобував у 1968–1973 роках у класі труби Петра Бачинського – засновника відділу духових та ударних інструментів Бурштинської дитячої музичної школи. У 1973–1975 роках М. І. Хованець навчався у Самбірському культурно-освітньому училищі за спеціальністю «культурно-освітня робота». Важливий вплив на формування його професійних музично-виконавських навичок мали заняття з гри на трубі у класі викладача Ігоря Чави. Під його керівництвом було опановано сучасні на той час методики гри на трубі, засвоєно принципи формування звуковедення та музичного мислення.

Період навчання характеризувався також активною концертно-виконавською діяльністю. Зокрема, М. І. Хованець брав участь у духовому та симфонічному оркестрах, естрадному ансамблі «Дністриани» Народного будинку культури м. Самбора, а також у диксиленді викладачів коледжу. Саме в цей період, завдяки Юрію Сидоряку, він опанував основи імпровізації, стилістики та виконавської манери гри на трубі. Практична виконавська діяльність сприяла набуттю сценічного досвіду, розвитку ансамблевої культури, удосконаленню виконавської майстерності та формуванню гармонійного слуху музиканта-виконавця.

Хованець Михайло Іванович – військовий диригент, підполковник

У 1975–1977 роках М. І. Хованець проходив строкову військову службу у військовому оркестрі, де працював на посаді музиканта оркестру, а з 1977 до 1981 року – концертмейстером оркестру. У 1981–1986 роках він навчався на факультеті військових диригентів при Московській державній консерваторії імені П. І. Чайковського, де опановував спеціальність військового диригента, здобуваючи ґрунтовні знання з диригентської майстерності, оркестрового виконавства, військово-оркестрової служби та організації діяльності військового диригента.

З 1986 року Михайло Іванович диригент полкового духового оркестру в Німеччині, а з 1991 року – гарнізонний військовий диригент міста Артемівська Донецької області. Впродовж 1994–2004 років М.І Хованець обіймав посаду заступника начальника військової диригентської кафедри Львівського військового інституту Національного університету «Львівська політехніка» а з 2004 року працівник Збройних сил України, викладач диригування

та військово-оркестрової служби національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного м. Львів.

Духовий оркестр Львівського коледжу культури і мистецтв, диригент Михайло Хованець

З 2008 року Хованець Михайло Іванович працює за сумісництвом викладачем диригування, інструментування, читання оркестрових партитур та інструментознавства у Львівському музичному фаховому коледжі імені С. П. Людкевича.

Іванців Ігор Михайлович – трубач, педагог, композитор, член Національної Ліги композиторів України та Асоціації організаторів дитячих та юнацьких фестивалів України в Івано-Франківській області.

Іванців Ігор Михайлович

Ігор Іванців народився 19 травня 1956 року в м. Бурштин Галицького району Івано-Франківської області. У 1968–1972 роках навчався у Бурштинській дитячій музичній школі в класі труби викладача Петра Остаповича Бачинського.

Нині І. М. Іванців проживає в м. Бурштин і працює у Палаці культури «Прометей». Значну частину життя він присвятив творчій діяльності. У його доробку налічується близько ста пісень, які виконують професійні виконавці, зокрема Володимир Пірус, Віктор Грін, Тарас Житинський, Оксана Романюк, Міка Ньютон та Василь Левицький.

І. М. Іванців активно співпрацює з провідними поетами Прикарпаття — Степаном Пушиком, Романом Юзвою, Ярославом Дорошенком, Петром Нарівним, Володимиром Наконечним, Вірою Петрашук, Петром Марусиком, Михайлом Пархуцем, Олександром Смиком, Іриною Олійник, Анатолієм Фіглюком. Важливе місце в його діяльності посідає робота з дітьми різних вікових груп. При Палаці культури «Прометей» він створив вокальну студію естрадних виконавців, з якої вийшли на професійну сцену Віктор Грін, Міка Ньютон, Оксана Романюк та Василь Левицький.

У 1997 році І. М. Іванців був визнаний кращим дитячим композитором України, входив до складу журі провідних дитячих фестивалів – «Чорноморські ігри», «Кришталевий жайвір», «Золотий тік». До 70-річчя з Дня народження Ігор Михайлович підготував пісенну збірку, до якої увійшли твори для дітей і дорослих, а також видав два компакт-диски.

Цюлюпа Степан Данилович

Цюлюпа Степан Данилович – заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів факультету музичного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету.

Народився 17 травня 1959 р. в с. Дем'янів, Галицького р-ну, Івано-Франківської області.

З 1970 р. до 1974 р. навчався в Бурштинській дитячій музичній школі, клас труби Капець Ігор Гнатович та Федорів Роман Іванович. Учасник духового оркестру Дем'янівської восьмирічної школи та Бурштинської ДМШ, керівник Петро Остапович Бачинський.

З 1974 до 1977 року – студент Львівського училища культури (клас труби Д. Д. Фенюк). У 1977–1979 роках проходив службу як музикант військового оркестру Прикарпатського військового округу (м. Яворів). У 1979–1983 роках – студент кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного інституту культури (клас

труби – старший викладач Олексій Садовий; клас диригування – заслужений працівник культури України, доцент В'ячеслав Старченко).

*Степан Цюлюпа – грає на альті у складі духового оркестру м. Буриштин, 1973 р.
Керівник оркестру Богдан Остапович Бачинський*

У 2000–2004 роках – здобувач Київського національного університету культури і мистецтв. У 2004 році захистив дисертацію та здобув науковий ступінь кандидата педагогічних наук під науковим керівництвом доктора філософських наук, професора Юрія Львовича Афанасьєва.

В 2004–2026 рік – завідувач кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету.

Лауреат обласної премії у галузі музичного мистецтва імені Германа Жуковського (2017р.).

Засновник та директор Всеукраїнського, згодом Міжнародного конкурсу виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах імені В'ячеслава Старченка в 2005–2025 роках.

Член атестаційної комісії управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації.

Член комітету з присвоєння обласної премії в галузі музичного мистецтва імені Германа Жуковського управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації.

Голова Асоціації діячів духової музики Рівненського обласного відділення Національної Всеукраїнської музичної спілки України в 2017–2026 роках. (Членський квиток № 1672 від 25 травня 2007 року).

За період трудової діяльності Цюлюпа С.Д. нагороджувався Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, нагрудним знаком «Відмінник освіти України» 2006 р., Почесними грамотами управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації, ректоратом РДГУ, та Національною музичною спілкою України.

Степан Цюлюпа опублікував більше 60 наукових статей у фахових та періодичних виданнях України, є головним редактором та укладачем єдиного в Україні збірника наукових праць в жанрі духової музики «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя». Випуски № 1–18 – Рівне: 2005–2026 роки. Збірник наукових праць зареєстровано Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, рішення від 25.01.2024 № 183, Ідентифікатор медіа R30-02251 та зареєстровано в ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN 2522-1590 (Online) ISSN 2522-1582 (Print).

Іван Шалата – громадський діяч, почесний громадянин м. Калуша, видатний диригент і педагог, керівник зразкового дитячого духового оркестру «Золоті сурми», відомий представник жанру духової музики на Прикарпатті.

Народився 12 липня 1963 року в с. Дем'янів Галицького району Івано-Франківської області. У 1978 році закінчив Бурштинську дитячу музичну школу в класі труби викладачів Миколи Миколайовича Терлецького та Миколи Миколайовича Буриченка. Був учасником учнівського духового оркестру під керівництвом Петра Остаповича Бачинського.

Професійну музичну освіту у 1979–1983 роках здобував в Івано-Франківському музичному училищі імені Дениса Січинського (клас валторни Миколи Івановича Рибалко). Після завершення навчання проходив строкову військову службу.

З 1985 року розпочав творчу діяльність як керівник дитячого духового оркестру, а з 1986 року – викладач та завідувач відділу духових та ударних інструментів Калуської дитячої музичної школи. Паралельно у 1986–1990 роках здобував вищу освіту в Харківському державному інституті культури (клас валторни – викладача, соліста оркестру Харківського оперного театру Якобчука).

Іван Шалата є засновником і директором регіонального, а згодом і всеукраїнського конкурсу виконавців на духових та ударних інструментах «Концертино», який здобув широке визнання в Україні.

Перший конкурс відбувся у 1996 році, а 17–18 квітня 2026 року організатори провели уже 11-й Всеукраїнський конкурс «Концертино 2026», в якому брали участь 135 молодих, талановитих музикантів-духовиків з усіх куточків України.

З 2002 року Іван Шалата обіймає посаду начальника Управління культури Калуської міської ради. З 2007 року і до сьогодні він продовжує педагогічну діяльність на посаді заступника директора Калуської дитячої музичної школи.

За період педагогічної діяльності виховав плеяду професійних музикантів, які працюють в Україні та за її межами, зокрема:

- брати Віктор та Володимир Дмитріви, Андрій Савкін – артисти оркестру Національної опери України імені Т. Г. Шевченка та Державного симфонічного оркестру України (м. Київ);
- Юрій Гребінь – артист оркестру Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької;
- Віталій Пукіш – керівник духового оркестру в Норвегії;
- Андрій Пукіш – викладач класу труби Івано-Франківського музичного училища імені Дениса Січинського.

Творча діяльність зразкового духового оркестру «Золоті сурми» під орудою Іван Шалата досягла високого професійного рівня та вийшла за межі України. Оркестр є постійним учасником фестивалів, конкурсів, концертних програм, а також урочистих заходів з нагоди державних свят у м. Калуші та в обласному центрі.

При оркестрі створено групу мажореток «Сузір'я», яка є хореографічним доповненням і мистецькою окрасою багатьох громадських заходів і творчих проєктів. У 1989 році колективу було присвоєно почесне звання «Зразковий».

Зліва направо Степан Цюлюпа – голова журі «Концертино-1996», Андрій Карпак – голова журі «Концертино-2026», Іван Шалата – засновник та директор конкурсу

Творчі здобутки оркестру «Золоті сурми»:

- 1993 році – 3 місце на Всеукраїнському конкурсі духових оркестрів у м. Львові;
- 1998 році – звання Лауреата 2-ї премії на Всеукраїнському конкурсі духових оркестрів «Сурми» м. Рівне;
- 2017 році – 2 місце на Міжнародному конкурсі у м. Цвіхау, Німеччина;
- 2018 році – 2 місце на Міжнародному конкурсі у м. Бйозель, Німеччина;
- 2019 році – 1 місце на Міжнародному конкурсі у Греції;
- 2021 році – володар Гран-прі на Міжнародному конкурсі у Болгарії;
- 2023–2024 роках – учасник Міжнародних фестивалів у Франції;
- 2024–2025 роках – 3 місця на Міжнародних фестивалях духових оркестрів у Польщі;
- 2025 році – володар Гран-прі на Всеукраїнському конкурсі м. Ужгород, Україна.

Сьогодні зразковий духовий оркестр «Золоті сурми» під орудою Івана Михайловича Шалати поповнюється новими учасниками та сучасним репертуаром, веде активну участь у творчих проєктах Прикарпаття.

*Зразковий дитячий духовий оркестр Калуської ДМШ, художній керівник та диригент
Іван Михайлович Шалата*

Висновки. Таким чином, упродовж багаторічної культурно-мистецької та педагогічної діяльності відділ духових та ударних інструментів Бурштинської дитячої музичної школи відіграв вагомий роль у вихованні талановитої молоді і популяризації жанру духової музики на Прикарпатті. Він сформувався як важлива складова освітнього процесу та як самобутня концертно-творча структура регіону, що поєднує навчальну, виконавську та культурно-просвітницьку діяльність.